

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai szétküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilttér sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Fölösleg.

Arad, szeptember 27.

(szk.) Még biztos adatokat az 1893-dik évi állami költségvetésről nem tudunk, csak annyi jutott nyilvánosságra, hogy **W e k e r l e** Sándor azt már összeállította s a legutóbb tartott miniszteri tanács előtt főbb vonalaiban bemutatta. De a kiszivárgó hírek szerint is bizonyos már az, hogy az 1893-ik évi költségvetés, dacára annak, hogy a bevételi tételek a lehető legrigorózusabban vannak előirányozva, s hogy a kiadási rovatot megterhelik, mindazok az összegek, amelyek a már is életbe léptetett fizetés felemelések címén s más újítások folytán az állami budgetet érik: mégis jelentékeny jövedelmi fölösleggel fog záródni.

Az 1893-ik évi költségvetésnek tehát jelszava, amely minden adózó polgárt kellemesen érint, az, hogy a beruházások fokozása, az állami kiadások növekedése mellett az adóterheken való nehezítés és lebegő kölcsönökkel való operálás nélkül **f ö l ö s s é g e t** ígér.

Wekerle Sándor pedig, akinek 4000 frt fölöslegét évekkal ezelőtt még mosolyogva fogadott az ellenzék, megtanította az országot már rég arra, hogy az ő szabáiban és az ő előirányzatainak realitásában hinni lehet, sőt hinni kell.

A fölösleg első esztendejében az ellenzék még nagyon is fennhangon beszéltek es kicsinyelték az eredményt és több-kevesebb nyereséggel sejtették, hogy az a fölösleg csak amolyan illuzorius álom, amely szétfoszlik a deficites valóság első fuvallatára. De ime! a deficit a

legnagyobb szomorúságára az ellenzéknek csak nem akart bekövetkezni, sőt amint hirdik, a jövőre nézve sincs semmi szándéka a kormánynak arra, hogy deficitekkel örvendeztesse meg az ellenzékkeket. Pedig uram fia, milyen jól fog az a kortes beszédekben, hogy ennyi és ennyi millió forint a deficit. Szegény **U r b á n** Balázs, ha élne el se tudná képzelni az ő programbeszédeit a kormány vétkes, könnyelmű gazdálkodásának ostromozása nélkül, a melylyel a vagyoni tönk szélére juttatja e drága országot.

Azt pedig ugyan ki tagadja, hogy a rendes, szolid alapokon nyugvó állami háztartás az államiság erőteljes kifejtésének az alfája, hogy ez az a bázis, a mely a mig kiépitve nincs, a magasabb és komplikáltabb anyagi és erkölcsi állami feladatok meg nem valósíthatók. Ki tagadja azt, hogy a rendes, szolid állami háztartás szilárdítja az állam hitelt bent és künnt, ez teszi tekintélyessé az államot az államok politikai koncertjében s ez teszi tekintélyessé a széthuzó nemzetiségek között is.

A midőn tehát azt mondjuk, hogy az 1893. évi állami költségvetés jelentékeny pluszt tüntet fel, akkor hallgatag azt is mondjuk, hogy a szabadelvű párt és kormánya ismét és fokozottabb mértékben bizonyítékát adta kormány-képességének s annak, hogy a Magyarország polgárai által reá bizott vagyonnal, az ország jólétével, buzgón és hiveségesen sáfárkodott.

Szóvalhat aztán e mellett az ellenzéki korteskedésnek bármily cifra és kacskaringós nótája, ülhet sujtásokkal kihányt

szürben és rézfokossal toporzékoló lovára a nemzeti párti hazafiság s végig vágthat a hazában kiáltozván **J á s z b e r é n y b e n** és jobbra-balra: csak én vagyok az igazi hazafi, a többi mind bliktri; azért a józan Magyarország nem fogja elfelejteni, hogy mit köszön **W e k e r l é n e k** s a szabadelvű kormánynak s a valuta-rendezés csengő-pengő aranyait és az állam-budgetnek kézzel megfogható milliós többleteit nem fogja felcserélni az aranyfüstös frázisokért és a mézes-mázos **ü r e s b e s z é d e k** ért.

Belföld.

Interpelláció.

A képviselőház legközelebbi, csütörtöki ülésében, **B a b ó** Emil képviselő, interpellációt szándékozik intézni a belügyminiszterhez a **t á p é i v á l a s z t á s** s az avval kapcsolatban előfordult tudvalevő események tárgyában.

A magyar delegáció elnöke.

A magyar delegáció elnöke, mint a **P. L.** írja, régi szokás szerint, mely a két ház közt fölváltva állapítja meg az elnöki tisztséget, az idén a képviselőház delegátusai közül fog választani. Az idén a delegátusok bizalma kétségkívül ismét **T i s z a** Lajos grófot fogja az elnöki székbe ültetni, mely esetben az alelnöki állás minden valószínűség szerint **Z i c h y** Ferencz grófra néz, a gróf azonban, tekintettel 81 éves korára, kijelentette, hogy az ő személyére ne reflektáljanak. Amennyire az eddig nyilvánított nézetekből ki lehet venni, a többség **S z á p á r y** Géza gr., magyar főudvarmestert, volt fiúmei kormányzó óhajtja helyére, a ki egyuttal a hadügyi albizottság elnöke is lesz. A külügyi albizottság elnökévé **T i s z a** Kálmán volt miniszterelnököt óhajtják.

T Á R C Z A.

— Szeptember 28. —

Mese a gyémántról.

I.

Csodálatosan szép tavaszi regg volt az. Az óriás park minden zuga megtelt édes, átható illattal és a háttérből felnyuló kastély ódon falait csillogó fényvel vonták be a tavaszi napfény aranyos, reszketeg sugarai.

Mikor Aliz végig tekintett ezen a ragyogó ébredező mindenségben, mikor a tavasz illatos, üde szellője hamvas arcába csapott s megbolygatta kibontott szőke fürtjeit, melyek piros orcácskáit körítették, felkelt a padról amelyen eddig ült szívéhez szorította kezeit, s behunyva selymes szempilláit, hosszan, kéjesen felsóhajtott.

Végtelenül, kimondhatatlanul boldognak érezte magát!

Hisz az ő kis szívében épp oly üde, harmatos és ragyogó volt minden, mint itt a szabad természetben. Abban ép úgy ébredezett, életre kelt a szerelem mint itt a nagy mindenségben a ták rügyei a föld pázsitja.

A kis Aliz szerelmes volt.

Parányi szívének minden rejteke megtelt ezzel a végtelenül édes és mégis végtelenül fájó érzélemmel, amely vágyakat ébresztett benne s sóvárgásra készítette. A tudat, hogy szeret s hogy viszontszerettetik, boldoggá tette

s a sejtetem, hogy nem lehet azé, akit mindenekfölött imád, vagy hogy az megcsalhatja őt, emésztő fájdalommal töltötte el lelkét.

Mert a kis Aliz szerelme szívből fakadó hü és igaz volt. Önzetlen tiszta és örökké tartó. Olyan, amely egy pillanat alatt támad, de soha sem szűnik meg; amely nélkül nincs boldogság sem a földön, sem az égen; amely nélkül kin és gyötrelm az élet mindenütt és mindenkor.

II.

Aliz egyetlen leánya volt a kert végén emelkedő ódon kastély urának.

Egyetlen leánya ennek a vén kényurnak, a kinek hatalma hét megyére terjedt, akinek kincstárában felhalmozott aranyról, ezüstből és drágakövekről csodás, hihetetlenül hangzó dolgokat meséltek a környék népei és akinek hatalma még sokkal nagyobb, rettegettebb volt a gazdagságánál.

Köszívűnek nevezték őt, mert nem szeretett senkit. Senkit, még leányát sem. Vén szívről rég lepatantak már azok a hurok, melyeken a szeretet rezeg. Az a kis husdarab, mely mellében dobogott, nem szolgált nála egyébre minthogy szétlökje, meg visszahuzza ereiben a vért.

És akit Aliz szeretett, az ennek a kegyetlen embernek egy földhez tapadt, nyomorult szolgálója volt, akit a hatalmas ur bizonyára

egy intéssel zuzatott volna porrá, ha megtudta volna, hogy az leányára emelte szeméit.

Egyszerű zergevadász volt, aki fegyverével kereste kenyerét.

Aliz bizonyára nem remélhette, hogy valaha a világ és az emberek előtt is az övé lehet. Józan észszel erre nem is gondolhatott, de nem is gondolt. S ha néha-néha észébe jutott is ez, nem lett sokkal nyugtalanabb s nem csüggedt. Mert ő csak szeretett és hü volt, a többi pedig a jó Istenre bízta, akiről azt hallotta, hogy az pártfogója a szerelmeseknek.

III.

Hogy mint ismerkedett meg? Óh ennek igen egyszerű története van.

Aliz egy napon az erdőben, a hegyek között sétált. És a mint ott járkált s virágokat pépett, hogy bokrába kösse azokat, egy fiatal deli zergevadász haladt el mellette s tiszteletteljesen köszöntötte őt. Aliz, bár nem ismerte az ifjút, amint meglátta, úgy tetszett előtte, mintha mégis ismerőse lenne s mintha várt volna rá.

Mivel az ifju mit sem szólt, de lassabban ment s lopva visszanézett, Aliz szólította őt meg:

— Ki vagy? — kérde.

— Zergevadász vagyok! — felelé az ifju s megállott.

— Hogy hívnak!

— Félixnek! — hangzott a felelet.

Az elkeresztelési kérdés.

Az elkeresztelési rendelet keresztapaságára nézve a „Neue Freie Presse“ a következőket írja: A történeti igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a rendelet voltaképpen értelmi szerzője az elhunyt kultuszminiszter T r e f o r t Ágoston volt, aki azt a püspöki kar hozzájárulásával nemcsak kibocsátotta, hanem éveken át akadálytalanul tényleg végre is hajtotta. Csak amikor a lanyhábban kezdtek alkalmazni a rendeletet, bocsátotta ki újra O s á k y gróf kultuszminiszter, s a második ponthoz hozzáfűzte a büntetési klauzulát, azonban erre is csak akkor vállalkozott, amikor előkelő egyházi oldalról biztosították, hogy a rendelet kibocsátása semmiféle akadályokba sem ütközik. A kultuszminiszter e rendeletet, mint minden más fontosabb kormányjavaslatot, a miniszttertanács elé terjesztette, melyben T i s z a Kálmán elnökölt, s mely a rendeletet tudomásul vette. Tehát sem az igazságügyminiszternek, sem a jelenlegi miniszterelnöknek lényegesebb része nincs a dologban.

Allamszolgálat és katonáskodás.

A miniszttertanács a h a d i é v n e k a polgári államszolgálatba való beszámítása tárgyában a következő határozatot hozta:

Minthogy úgy a katonai szolgálatban, mint bármely egyéb, nyugdíjra igényt adó szolgálatban töltött idő csak akkor számítható be, ha ezen idő s a későbbi állami szolgálat közt a folytonosság meg van: a nyugdíjtörvény azon határozata is, mely szerint minden egyes hadjáratért, melyben a tisztviselő, altiszt vagy szolga a közös hadsereg, hadi tengerészet vagy honvédségnél teljesített bármely szolgálatban részt vett, szolgálati idejéhez egy év hozzá számítható, — csak akkor nyerhet alkalmazást, ha a most említett szolgálat, tekintettel a törvénynek a szolgálati folytonosságot illető követelményére, a nyugdíjazásnál egyáltalában beszámítható, mert a mely szolgálati idő egyszer be nem számítható, annál ugyanazon idő kétszeres beszámításának sem lehet helye.

Desseffy püspök Aradon.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, szeptember 27.

Majdnem négy napon keresztül tisztelte vendégeként Arad egész közönsége a csanádi megyés püspököt és kíséretét. Valóságos ünnepnepnapok voltak azok, melyeken a szelid lelkű, jóságos főpásztor ismerkedett s közvetlenül érintkezett híveivel, akiket kegyessége és lekötelező nyájasságával egészen meghó-

ditott s akiket az őszinte testvéri szeretet és rokonszenv igazi melegével fűzött magához.

Eltávozott körünkől, visszatért székhelyére, magával vitte a mi őszinte tiszteletünk és szeretetünk emlékét s itt hagyta viszont emlékül mindazt a körében eltöltött kedves órát, amelynek alighogy elrepültek, már is vágyva gondolunk utánuk s vágnyi fogunk még soká a feledhetetlen napok után.

A szeretett s immár eltávozott főpásztor látogatása kedves volt mindnyájunk előtt s mindnyáján őszinte örömmel gondolunk annak a kilátásnak a megvalósulására, melyet a főpásztor az indulás pillanatában többször hangoztatva nyújtott nekünk s mely abban a szóban jutott kifejezésre: „a viszontlátásra“!

Igen! A viszontlátásra! Addig pedig kísérje a fenkölt szellemű püspököt az égnek az a bőséges áldása a melyet a mi számunkra könyörgött az urtól. Akkor boldog, örömteli lesz a viszontlátás.

Itt tartózkodásának utolsó napjáról a következő részletes tudósítást adjuk:

A püspök látogatásai.

Kedden reggel 8 órára ismét zsufozásig megtelt a minoriták temploma közönséggel, mely áhitattal hallgatta végig a főpásztor által fényes segédlettel szolgáltatott csendes misét.

Mise után még néhány elmaradottat részesített a bérálás szentségében a püspök azután S a l a c z Gyula polgármester, V a r j a s s y Jassy Árpád kir. tanfelügyelő, J á n o s s y Dömjén dr. minorita rendfőnök, V á r a d y Lipót Árpád dr. titkára és W e i n b e r g e r Antal szentszéki jegyző kíséretében kocsira szállt, hogy meglátogassa Arad intézeteit.

Először a templom utcái népiskolába hajtattott, hol M i l l i g József iskolafelügyelő üdvözölte. Itt gyöngéd meglepetésben részesült a magas vendég. Z á r a y Ödön igazgató ugyanis beszédet intézett hozzá, melyben hangsúlyozva Aradnak a tanügy érdekében kifejtett áldozat kétségét és S a l a c z Gyula polgármester ügybu zgo munkálkodásával szerzett bokros érdemeit, a főpásztor a s z t o r n a k a körünkben töltött napok emlékére felajánlotta Salacz Gyula polgármester fénynyomát, díszes keretbe foglalt arcképét. A főpásztor látható meghatottsággal fogadta a tanítók gyöngéd figyelmét s meleg hangon mondott köszönetet a kellemes meglepetésért. Az intézet megtekintése közben a főpásztor beszédet intézett a tanulókhöz s a hitre intette őket, majd szívélyes bucsuvétel után kíséretével elhajtattott.

IV.

Ekkor már nyugtalan lett és félni kezdett. Minden áron tudni kívánta, hová lett Félix. És az emberek, akiktől kérdezősködött, ezt felelték neki:

— Oh, a vadász a hegyek között van! Egy hatalmas medvét üldöz, amelyre a kastély ura nagy jutalmat tűzött ki... Aki azt a vadat elejti, az kívánhat tőle bármit, minden kívánsága teljesítve lesz!

Aliz most már értette hogy miért keresi Félix olyan nagyon azt a vadat.

Várt hát türelmesen. De mikor az ifju hetek múlva sem került elő, akkor Aliz türelmének fonala is elszakadt. Magára kapta kis kendőcskéjét s elindult. És kereste kedvesét mindenütt. Mohos sziklák ormán, rejtett völgyek ölén, csillogó tavak partján. Nem volt zug, melyet át ne kutatott volna s nem volt bérz, mely kiáltásait ne viszhangozta volna. Szivecskéjét marcangolta a bu, lelkét gyötörte a kétség.

Könyes szemekkel, örülként futkosta be a világot, míg egyszer az éhségtől és fáradtságtól elcsigázva holtan nem rogyott össze.

Alápergő könyvei, lépteinek nyomán, úgy tartja a népmese, gyémántokká változtak át, mint az igaz szív és hű szerelem ontotta könyvek mind.

Hogy mért oly kevés mégis a gyémánt, erre könnyű felelet. Mért mindig nagyon kevés volt és lesz azoknak az asszonyoknak a száma, akik igaz szívből és hű szerelemből siratják meg eltűnt kedveseiket. **Jurkovic Aladár.**

V é g h Aurél kir. jószágigazgatót, Krausz József kir. pénzügyigazgatót és O t t r u b a y Károly kir. törvényszéki elnököt látogatta meg ezután, a kik mindnyájan meleg rokonszenvvel fogadták a főpásztort.

E magánlátogatások után ismét az intézetekre került a sor. A kereskedelmi akadémiában A b r a y Lajos igazgató tőle megszo-kott lendületes beszédben üdvözölte a püspököt, amire a főpásztor meleg hangon válaszolva A b r a i kalauzolás mellett megtekintette az intézetet s hitre buzdító beszédet intézett az ifjúsághoz s elbucszott az igazgatótól és a tanári kartól.

A kereskedelmi akadémiából a felsőbb leányiskolába ment a püspök és kísérete. Itt az igazgatónő fogadta és kalauzolta a főpásztort, ki aprólékos figyelemmel szemlélte meg mindent s szép beszédet intézett az apró kisasszonykákhoz.

A felsőbb leányiskolából a Lyczeum épülete elé hajtattott a püspök, melynek főlépcsőzetén a társintézetek igazgatói H i m p f n e r Béla és B o r o s Vida fogadták. Az impozáns lépcsőház rendkívül meglepte a vendéget s nem győzött tetszésének kifejezést adni. Szerencsés gondolatnak tartotta az ifjúság kedélyére az épület szabad, világos nagyszabásu arányai és klasszicitása által hatni, mi sehol sincs úgy elérve mint az aradi Lyczeum épület által. A gyönyörű díszterem szintén nyerte kiváló tetszését s az ott elhelyezett régészeti, néprajzi és numizmatikai gyűjteményeket behatóan megszemlélte s konstátálta, hogy egy tanintézet céljaihoz képest gazdagnak mondható.

Innen a természetrajzi szertárat tekintette meg, hol Sztrojny Lajos reáliskolai tanár kalauzolta. Majd a gazdag természetrajzi szertárba ment, s annak örét, Antolik Károly tanárt, ki a magas vendégnek a nevezetesebb készülékeket bemutatta, mint a tudományos irodalomból régi ismerősét üdvözölte.

Azután egy osztályt tekintet meg s a jelenlévő fiatalsághoz intézett buzdító és az erkölcsi művelődés fontosságát hangsúlyozó szavakat, s az igazgatók kalauzolás mellett a vegytani szertár helyiségét kereste föl, hol Hidegh Kálmán dr. mutatta be a szép és gazdag berendezést, majd a reáliskolai tanárszoba mellett elhaladva ide is betért s az ott jelenlévő tanárokat mutattatta be magának.

Innen tul Varjassy Árpád tanfelügyelő vette át a kalauzálást és az épület képezdei osztályába vezette a vendéget, hol Szabó József igazgató fogadta üdvözőlő beszéddel a püspököt, ki ezen beszédre hosszabban válaszolt, kiemelve a zenei oktatásban az orgona tanítás fontosságát, és szükségét annak, hogy a templomi énekek s ezek közt különösen azok, melyek hazafias motívumokkal vannak összekötve, kultiváltassanak.

Miután itt is megszemlélte még egy tantermet, elbucszott az intézetek vezetői és tanáraitól, kiket bálmutatba ejtett azon járatossága, melyet az egyes tudományszakokban lépten nyomon tanusított talpra esett észrevételeivel és kérdezősködéseivel.

Innen a főpásztor a szabadságharczi ereklye muzeumba hajtattott, hol V a r j a s s y Árpád kir. tanfelügyelő, mint a „Kölcsey-egyesület“ alelnöke fogadta és üdvözölte. Kiemelve, hogy a szabadságharczi ereklyék aradi muzeuma nem időszaki kiállítás, hanem állandó, mely szakszerűen rendeztetik. Felajánlotta kalauzolását a főpásztornak.

D e s s e w f f y püspök megköszönve a fogadtatást figyelemmel szemlélte meg az ereklyéket mind a három teremben s hallgatta meg V a r j a s s y Árpád magyarzatait. A főpásztor különös érdeklődést tanusított a kézirat gyűjtemény és a fegyvercsoport iránt. D e s s e w f f y Arisztid aquarell-képe előtt megjegyezte, hogy „hosszabb volt a bajusza.“

Beirta nevét a vendégkönyvbe így: „Desseffy Sándor püspök.“ Utána J á n o s s y Demjén dr., V á r a d y Lipót Árpád dr., W i t t e n b e r g e r Antal és B o h u s István jegyezték be nevüket a vendégkönyvbe.

Ezután V a r j a s s y Árpáddal szívélyes bucsuvétel után kocsira ült s kíséretével együtt V a r j a s s y Árpád kir. tanfelügyelő Deák-Ferencz-utcai lakására hajtattott.

B u t y k a y Adám honvédőrnagynál vizi-telt még a püspök, azután hazatérve a főispáni ebéd idejéig pihent.

— S csakugyan szerencsés vagy?

Az ifju minden habozás nélkül válaszolá:

— A fegyveremmel mindig ejtek annyi vadat, amennyiből tisztességesen megélek... Ezenfelül szabad vagyok.

Aliznak roppantul tetszett e felelet.

— Hát szeretőd van e? — kérde tovább?

— Nincs!... Mert eddig még nem akadtam olyan leányra, akinek lelke tiszta, kedélye vidám s teste érintetlen lett volna!

Aliznek ez a felelet még jobban tetszett. Kis ideig hallgatott, aztán így szólt:

— Keress föl holnap! Ha úgy tetszik, beszélgethetünk ezekről a dolgokról tovább Jer a kastélyba és kérdezősködjél Aliz után. Hozzám fognak vezetni. Addig is az ég áldjon!

És ettől kezdve találkoztak minden nap. Rejtve, titokban, senkitől sem láttatva. Majd a kert egy elhagyott helyén, ahol a magasba nyuló bokrok ölelkező ágai elfedték őket az avatatlan szemek tekintete elől, majd a kerten kívül, valamely sziklaoduban, amely sötét volt és penészes, de amelyet ők mégis illatosnak, ragyogónak és kedvesnek találtak, különösen akkor, mikor karjaik egymás közül voltak fonódva.

Igy multak napok, hetek, hónapok csendes, de boldog egyformaságban.

Egy napon azonban az történt, hogy Félix nem jelent meg a kitűzött helyen. Aliz hiába kereste őt a kertben, a bokrok között és hiába a sziklaoduban. Nem találta sem az nap, sem másnap, sem harmadnap.

Fabián László főispán diszebedje.

Délután 2 óraker előkelő, disztigvált vendégsereg gyűlt össze Fabián László főispán vendégszerető házában, hogy részt vegyen a püspök tiszteletére adott diszebeden.

A házigazdán és családján kívül egybegyűlt meghívottak Salacz Gyula polgármester, Szathmáry Gyula alispán, Institoris Kálmán városi főjegyző, Dálnoky Nagy Lajos megyei főjegyző, Kalivoda tábornok, Metianu János gör. kel. román püspök, Ottrubay Károly törvényszéki bíró, Sarlot Domokos főkapitány, Bohus István, Vásárhelyi Béla, Varjassy József, Aczél Péter, Fábián Lajos dr. Múlek Lajos dr. Barabás Béla dr. Schenk Ferencz és ifj. Horváth Mihály, főispáni titkár lelkes éljenzéssel fogadták a püspököt, a mint Hemmen János kanonok, Jánossy Dömjén dr. minorita rendfőnök, Riesz Gáspár esperes plébános és Várady Lipót Árpád dr. püspöki titkár kíséretében pontban két óraker megérkezett.

Harmincz vendég helyezkedett el a főispán asztalánál s $\frac{1}{3}$ óraker kezdetét vette az ebéd. A menü változatos és gazdag volt.

A hatodik fogásnál Fabián László főispán, mint szives házigazda emelt poharat s éltette kiváló vendégét, Dessewffy Sándor csanádi megyés püspököt. A lelkes éljenzéssel fogadott sikerült felköszöntőre válaszulva.

Dessewffy püspök emelt poharat s felköszöntőjében Fabián László főispánt a Fabián-családot és Arad város polgárságát éltette.

Utána Kalivoda tábornok emelkedett fel s mondott lelkes felköszöntőt Salacz Gyula polgármesterre.

Buttkay Adám honvédezedes, mint a jelenvolt katonaság legitjabb tagja a Fabián-család virágára Fabián Ellára emelt s üritett poharat.

Institoris Kálmán városi főjegyző szolt ezután s lelkes toasztban éltette a püspök kíséretét: Hemmen Jánost, Riesz Gáspárt, Jánossy Dömjént és Várady Lipótot.

Dessewffy püspök emelt ezután ujra poharat s éltette Salacz Gyulát, Arad város polgármesterét. — Végül

Fabián László főispán lelkes felköszöntőben éltette az egybegyűlt vendégeit.

A főispán diszebedje délután 4 óraker a legkedélyesebb hangulatban ért véget.

Indulás előtt.

Alig tért vissza lakosztályába a főispán diszebedjéről a püspök, máris fogadott. Magához kérte ugyanis Zaráy Odön igazgatót, a ki délelőtti iskolalátogatása alkalmával neki a polgármester arczképét felajánlotta. Megköszönte a tanítótestület figyelmét, felkérte Zaráy t, hogy adja át őszinte szívből eredő köszönetét a tanítóknak a szives és előzékeny fogadtatásért. Meleg szavak kíséretében adta át a püspök Zaráynak az Aradi tantestület ek segélyalapja javára tett 50 frtos alapítványát, egyuttal apostoli áldását küldte a tanítóknak s nemes munkájukhoz legjobb sikert kíván.

Testületileg tisztelgett ezután a főpásztornál a papság Jánossy Demjén dr. rendfőnök vezetése alatt. A főpásztor szívélyesen bucsuzott el tőlük.

Egy negyed 6 óraker hosszú kocsisorban az a küldöttség hajtattott a minorita zárda elé, a mely érkezésekor fogadta volt a főpásztort. A küldöttség rövid, de szívélyes bucsuvétel után a püspökkel ismét kocsira ült s az indóházhoz hajtattott.

A Perronn ezalatt kedves meglepetés készült a főpásztor számára. A felsőbb és az elemi leányiskola harmincz teherruhás apró kisasszonya képezett sorfalat a tanítónői kar felügyelete alatt a Perronn s várta a főpásztort.

A leánycsoport közötti téren Fabián László főispán, Fábián Lajos törvényszéki bíró, Buttkay Adám honvédőrnagy, Hász Sándor kir. tanácsos Bohus István, Vásárhelyi Béla, Farkas Ernő állomásfőnök és a sajtó képviselői várták a főpásztor megérkezését.

Kevéssel fél 6 óra után lépett a Perronnra a püspök. Lelkes éljenzéssel fogadták. Látható örömmel fogadta a főpásztor a lelkes ovációt, mely fokozódott, midőn egy aranyos

kis kisasszonyka kezében remek csokorral kivált apró társnői közül, elélépett s zavartalan bátorsággal üdvözölte a főpásztort s átnyújtotta neki a csokrot. A püspök tiszteletére rendezett ovációk legkissebb szónoka Leitner Paula Leitner Ernő dr. kerületi orvos kedves kis leánya volt.

A főpásztor beszéd kíséretében fogadta el a bokkrétát s megköszönte a kedves leánykák ovációját. Megczírogatta mindenik leánya boldogságtól ragyogó arczát.

Ez igazán idylli jelenet után, a mely soká feledhetetlen lesz a szemlélők előtt a főpásztor társalgott a küldöttség tagjaival, a főispánnal s többekkel.

Három negyed 6 óraker Salacz Gyula polgármester bucsuzott el lelkes beszédben a távozó főpásztortól. Apostoli áldás és szeretettel teljes lépteire a Mindenható vezérletét kérte s mindenki óhajainak adott kifejezést, a midőn azt kívánta, hogy az Isten a távozózt mielőbb vezérelje vissza körünkbe.

Dessewffy Sándor püspök megköszönte a szívélyes szavakat, mert hiszi, hogy azok olyan őszinte magyar szívből fakadtak, a minő az övé. Kifejezte tiszteletét és nagyrabecsülését a város iránt, mely békés egyetértésben, senkire sem támaszkodva, onerejéből fejlődött s virágzott fel azzá, a mi ma. Egy város népe sem boldogulhat Isten és felebaráti szeretet nélkül, ápolják azt, akkor a fellendülés elmaradhatatlan. Legyenek hű és őszinte fiai a hazának. Ezután az ég minél hővebb áldását kérve városunkra, szívélyes, meleg kézzsoritások után kíséretével szalonkocsiba szállott s az ablakból a lelkes közönség szünni nem akaró éljenzése közepette, kezével bucsut intve többször kiáltotta: „a viszontlátásra“.

A vonat 5 óra 5 perczer a közönség és leánysereg lelkes éljenzései közepette robogott ki a pályaházból s vitte magával Arad kedves vendégét.

Apponyi Jászberényben.

— szeptember 27.

Egy jászberényi polgár Apponyi Albert gróf vasárnapi szereplésének külső mozzanatairól a következő benyomásait küldte a „Nemzet“-nek.

Már hetekkel ezelőtt olvastuk az ellenzéki lapokban, hogy „a fényes jellemű“, „a nagy hazafi“, „a lángelkű szónok“, „a mérhetlen bölcseségű politikus“, a miniszterelnöki székek örökös jelöltje, a nemzeti párt megalkotója és vezére: Jászberénybe érkezik, hogy szavával felrázza a két havi tespedésből a pártot és hogy mindenk fellett hadat üzenjen a kormányynak.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy mí Apponyi beszédére kíváncsiak voltunk s kijelentéseit áhítottuk: csalódik, ki azt hiszi, hogy Jászberény lakossága a legutolsótól a legelsőig rajongó szeretettel környezi Apponyit.

Hiszen csak a fogadtatását nézzük meg, az mindent megmagyaráz, ha elfogulatlanul itélünk.

A vasutnál ősi szokás szerint a polgármester volt az ünnepi szónok, ő üdvözölte a nagy hazafit. Volt aztán vagy husz nádszál-vitézből álló lovas bandérium, kiknek nagy része most próbálja először a szivarozást.

A neveltséges bandériumnak vezetője az érdemekben gazdag Kazi János megyei utkaparó volt, a két hársnyidiszben. Utána lovagolt Tóth József czípez-segéd, félczipőben és fehér szalma kalapban. Különbön pedig most ült lovon életben először. A többi lovas ismeretlen.

Az a negyven koci, mely a vasutnál volt, úgy volt kirendelve. Már egy héttel ezelőtt csak az volt a város szolgáinak a foglalkozása, hogy kocsit keressenek. Az is lehet, hogy közmunkás kocsik voltak.

Az ellenzéki lapok kétségtelennül „zászlódisz“-ről is fognak emlékezni, hát megmoudom, hogy ez állott az Apponyi-alapból vásárolt 10—15 zászlóból, mely a Knssuth-utczán és fő-utczán, melyeken a menet átvonult: egyenletesen el volt osztva.

Feltűnt, hogy a m. k. csendőrlaktanyán is ki volt tűzve a zászló.

Éljenzés volt quantum satis. Tömérdek szoprán hang a legfelsőbb parancsra éltette Apponyit mint az ország ez idő szerinti megszabadítóját. . . . Szegény hazám! ha csakugyan ő volna a szabadítód!

De mit beszélek! hiszen illuminált állapotú népköltőnk is megéjlenezte Apponyit, ez eddig nagy sor; aztán meg a banda (ez is volt, olyan emberekből, kiknek mellékfoglalkozásuk a trombi-

tálás) élén lépdelő, gyantázott torku két zászlos is megeresztett hébe-hoba egy-egy éljent.

Megérkezéskor a gróf egyenesen a prépost-plébános lakására hajtattott, hogy beszédjéhez szokása szerint átöltözködjék.

Hogy mit beszélt a nemes gróf, arra vonatkozólag elég csak annyit mondanom: amit szokott.

Elmondta a mai kormányt minden rossznak; elmondta, hogy: „a mostani kormányynak sem tehetsége sem akarta nincs.“ Erre most jubilálhatna, mert épen most mondta századszor.

Merész logikájával kijelentette és bebizonyította, hogy a felekezeti harcznak a nemzetiségi háborgásnak és a huzamos szárazságnak egyedül a kormány az okozója.

Kifejtette, hogy a mai beteges állapotok meggyógyítására az arkanum önála van, de ezt majd csak akkor használhatja, ha miniszterelnök lesz, mi már nem késhetik soká.

Délben banquet volt, melyen körülbelül százan vettek részt. Ebéd alatt a jászberényiek éltették Apponyit, Apponyi pedig éltette a jászberényieket.

Este hét óraker Apponyi az ünnepélyhez méltó csendben Budapestre utazott, hogy a nemzeti párt részéről fogadja a gratulációkat beszédéhez.

Sélley Sándor.

Török János főkapitány helyére a budapesti kir. államrendőrség főkapitányává, mint a félhivatalos lapok jelentik, a székesfővárosi rendőrség büntető osztályának eddigi feje: Szélléy Sándor rendőrtanácsos fog kinevezettni. A kinevezést a hiv. lap legközelebb fogja publikálni.

Az új főkapitány jelenleg 37 éves és egyike a legrokonszenvesebb egyéneknek. A rendőrséghez a kir. ügyészi karból, évek előtt mint kir. alügyészt hívták meg s azóta zajtalanul, de páratlan munkássággal s mitaszerű puritan becsületességgel töltötte be nehéz állását. Az ügyészi karból az ott annyira otthonos törhetlen kötelességérzetet magával hozta s egyéniségével van összeforva a tisztviselői becsületességéről táplált magasabb fölfogása melyet úgy az ügyészi karban, mint előkelő rendőri hivatalában tanusított s mely neki, a legjobbak meleg rokonszenvét biztosította, Csakis szerénységének lehet tulajdonítani, hogy nevét ritkán emlegették s nagy dicsőretére válik a döntő köröknek, hogy kitűnő tulajdonságait szerénysége mellett is fölismerték és megbecsülték. Az ő kinevezése bizonyára távol áll minden protekziótól s egyénisége bironyára megérdemelte volna a kormány figyelmét akkor is, ha jelenlegi állásának rangbeli helyzete szerint, nem is következett volna közvetlenül a főkapitány után. Vele egyuttal a jogászi szellem is végképen bevonul a rendőrségbe, melynek utját maga Török János anyi buzgósággal egyengette, nem is szólva az új főkapitány magasabb műveltségéről és messze erő tapasztalatairól, a melyeket a rendőri szolgálat terén egyáltalán, de különösen Budapestben szerzett, a melynek bünyűgyi életébe évek hosszú során át neki volt a legközvetlenebb belepillantása.

Sélley Sándor dr. 1885-ben született Ungváron s fia Sélley Sándor szegedi kir. táblai elnöknek. A gimnaziumi és jogi tanulmányokat Nagyváradon végezte, majd a jogtudományok doktora s köz- és váltó-ügyvéd lett. 1878-ban, huszonhárom éves korában neveztek ki az eperjesi jogakadémia tanárává a mely minőségben éveken át működött, mig nem a nagyváradai törvényszékhez helyezték át s e hivatali minőségben irányult rá Török Jánvs főkapitánynak a figyelme, a ki mindent elkövetett, hogy Sélleyt a rendőrségi bünyűgyi osztály élére állithassa. 1886 május elsején meg is történt a kinevezés, Sélley Sándor rendőrtanácsosi czimmal a bünyűgyi osztály vezetőjévé neveztetett ki. Azóta szakadatlanul e hivatalban működött s hat évi munkássága alatt a büntetőpörök rendőri előkészítésében fejtett ki igen becses buzgalmat s nem egy érdekes és bonyodalmas büneset kinyomozását segítette elő.

Antiszemita heccz.

Az alsó-ausztriai tartománygyűlésen tegnap ismét óriási antiszemita hecczet provokáltak. Persze megint Schneidert csinálta, a bélyeghamisítással vádolt képviselő. Az érdekes hecczről ezeket írják:

Tárgyalás alatt volt az a tétel, hogy Alsó-Ausztria szegényebb községei 3000 frt állami segélyt kapjanak kolera elleni védekezésére stb. M i t s e h o képviselő ezt az összeget 15,000 forintra kérte felemeltetni. Erre fölállt

S c h n e i d e r: 15,000 frttal — ugymond — még nem is lehet mindent tenni, a lakosoknak bizalommal is kell viseltetni az orvosok iránt. Oroszországban kitűnt, hogy az orvosok erőszakkal vitették az embereket a kórházba s így 63 százalék halt el. A lakosság erre magán kívül lett, lerombolta a kórházakat, mire a halálozás aránya alig volt több hét százaléknál. No, mert a legtöbb orvos, akiket az orosz kormány a kolera védekezésre küldött, zsidó volt s természetesen, hogy a lakosság kifejezést adott ezek ellen való elkeseredésének: Nálunk Bécsben is sok zsidó orvos van, akikhez a lakosoknak nincs semmi bizalma. A lakosoknak éppen legszegényebb osztályát kezelik zsidó orvosok. Kérem a kormányt, hasson oda, hogy a dolgok ne élesedjenek ki, hogy e zsidó orvosok ne küldhessék a népet a kolera-kórházakba, hogy ott tömegesen elvesszenek. (Fölháborodás balról.)

K i n s z k y gr. tartományi marsall (közbeszólva): Ezt vissza kell utasítanom. Azt mondom önnek, hogy ha valaki föláldozza életét a közjóért, ezt csak olyan ember teheti, aki az emberszeretettől át van hatva s az mindegy, akár keresztény, akár zsidó az illető. Kérem, mérsékelje magát, mert hiszen így egészen felhecczeli a lakosságot. (Tetszés balról.)

S c h n e i d e r: Legjobban bizonyítja ezt a hernalsi eset, ahol egy zsidó orvos kolerát diagnosált ott, hol nyoma sem volt a kolerának. Szólv azután az oroszországi zsidók bevándorlására utal; naponként 20—30 zsidó jön onnan, egyik utálatosabb, mint a másik. (Szónok oly visszatartó kifejezéseket használ, hogy lehetetlen reprodukálni.) Oroszországban — folytatja — hat millió zsidó van s várható a plebiszcizum, mely minden zsidót a Fekete tengerbe kerget. (Nevetés balról.) Akkor ez az egész csöcselék hozzánk jön. Megjegyzni továbbá, hogy a prostitúcióra is kell figyelni. A legutóbbi zsidó ünnepnapokon hebizonyult, hogy az utczák egészen ki voltak halva, következésképp, hogy a zsidónők szolgáltatják a legnagyobb kontingenst a prostitúcióhoz. (Fölháborodás.)

A tartományi marsall félbeszakítja a szónokot.

S c h n e i d e r: No ha még ezt sem szabad kimondani... (G r e g o r i g: Sueszt ez boszantja!)

A tartományi marsall másodszer megint Schneidert.

S c h n e i d e r: Akkor a zsidókat ki kell kergetni.

S u e s z Ede általános helyeslés közt fölháborodásának ad kifejezést ama visszatartó eljárás fölött, melylyel Schneider vizsályt akar kelteni a zsidók és keresztények közt. Ezt a fölháborodást mindenki osztani fogja, aki csak értesül arról, hogy itt mily beszédek tartanak és tőrnek (Elénk tetszés balról.)

Külföld.

Vilmos császár bécsi látogatása.

A „Kölnische Zeitung“ szerint meg van állapítva, hogy Vilmos császár Veimárból közvetlenül Berlinbe fog visszatérni, itt osztrák-magyar tiszteket fog fogadni, kik részt vesznek a bécs-berlini távlovaglásban s azután több napra Schönbrunnba utazik. K á l n o k y gr. külügyminiszter nem fogja Schönbrunnba kísérni ő felségét, mivel a látogatás tisztán familiáris jellegű lesz.

Royalisták a pápa ellen.

A royalisták lakomáján H a u s s o n - v i l l e gróf, mint a párisi gróf képviselője, hosszabb beszédet tartott, a melyben a pápának a köztársasággal szemben követett magatartására vonatkozólag a következőket mondta: A royalisták alávetik magukat a pápának mindenben, a mi a vallást és erkölcsöt illeti, de belátják, hogy a monarchia helyreállításának reményéről való lemondást, a pápa nem parancsolhatta nekik és szilárdul megmaradnak a tiszteletteljes ellentállásnál. A royalista párt törhetetlen. A szónok ezután utalt a párisi gróf nézeteire, a monarchikus kormányt ille-

tőleg. A royalisták és a köztársasághoz ragaszkodó katolikusok a jövő választásoknál egyetértőleg járhatnak el, ha nem kívánnak a royalistáktól oly lemondást, amelybe soha sem egyezhetnek bele. Időközben a royalista-párt megkétszerezett buzgalommal fogja folytatni a propagandát ügye érdekében. Végül tiltakozott a szónok az ellen a felfogás ellen, hogy Franciaországban a köztársaság megdöbenthetetlenül meg volna alapítva.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órákor 765.4 mm., délután 3 órákor 765.1 mm. Hőmérséklet reggel 7 órákor (+17.0, délután 2 órákor +24.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor K. 3. délután 2 órákor N. 2. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Pécskai levél.

(Gál Jenő beszámolója. — Munkaszünet. — Az ó-pécskai patika. — Tanügyi válság.)

— Saját tudósítónktól. —

Szörnyen száraz beszámolót tartott vasárnap G a l J e n ő dr. a pécskai kerület orsz. képviselője, pedig tudhatta volna, hogy ilyen száraz meleg időben a sorok még szárazabb s az éljen is csak úgy rászólva futkos a levegőben. Holmiféle itóka kellett volna, susogta is a t. hallgatóság. Nagyon tévednek a korcsmárosaink, ha azt hiszik, hogy ők soványabb pillantásokat vetettek a sörös hordókra, mint mi. Oh, a legkevésbé sem, hiszen egy volt a szándék mindkét felőlők az kívánták magukban, bárcsak kiürülnének a hordók, no, ezt mi is kívántuk. Csakhogy nem mindig választásra jön ám a képviselő, hanem számadásra is. De adott is olyan számot, hogy Krisztus mentsem meg azt pénzzel kifizetni, illetve befizetni adóba. Hanem a biztatásból kijutott mindnyájunknak s még a bakterek is csak úgy vigyorogtak az új pénz képzett csörgésére.

— Hej komé, ugyan mit is szól az anyjuk, ha a z ó n a p i z t visszük haza:

— Aranyba ugy-e?

— Sajn lesz a, bátya.

— No, aszondom...

Egy öreg bábaasszony, ki alig hogy megszerzte kutyabőrét, az az kutyabőrös oklevelet, egy vajudó asszonytól vasárnap megtagadta a segélyt azon czímen, hogy neki se az Isten, se a törvény nem parancsol, mert — m u n k a s z ü n e t van. A járási orvosnak sikerült vele megértetni, hogy még egy ily eset előfordultával egész szépen nyugalmoba tétetik s akkor készíthet új javaslatot arra, hogy a földre vágó új polgárok vasárnap ne kopogtassanak a nagy világkapuján.

O-Pécskán gyógytár felállítását határozta el a képviselőtestület, de nem a szükségesség volta viszi őket, hanem a nemzetiségi kérdés, mert a nagy hévben elfelejtették: hogy ők nem kijelölő bizottság, hanem csak véleményezők. Nekik nem kell gyógyszertár, hanem román gyógyyszerész. Különben kutyaszoritóban lesz a miniszterelnök e kérdésben a mennyiben egyik aspiráns egy volt miniszterelnök, a másodikat az utóbb volt miniszterelnök a harmadikat a szerb patriárcha, a többi nyolcz praetendest meg tudja Isten mily nagyfejűek pártfogolják.

Lassan-lassan a tanév kezdetéhez közeledünk. Már nemcsak a mindennapi, — hanem az iparis-kolai tanoncok is szállingóznak az iskola felé. Érezzük egy-két növendékén a tiszta házi nevelést. Aszfalt fényű rokkujba bujtatott nebuló jött be egy iskolába beiratásra az anyjával Oda állit a lurkó a tanító asztala mellé s az anyához tett első kérdésre poszturába helyezi magát a leendő muzsafi s akármelyik vándorszínésznek becsületére való arckifejezéssel ordítja el magát a tanítóra mutatva:

— É... é... écsanyám! ez nyuz meg engemet?

— Ez ám, ha kutya leszó itt is!

— Bühü... hü, hát ez a sintér...

Vesd el magad, ki az ajtón. Écsanyánk utána ott fogta el a templom falánál.

No, de Belgrád kapui nem igen zuhogtak jobban a buzogány ütésektől, mint a nebuló háta az ökölcsepástól.

De azért a tanító szokta cselekedni a nyuzást...

Pécskai krónikás.

HIREK.

Szeptember 28. Szerda. Róm. kath. naptár: Venczel. — Protestáns naptár: Adolf. — Görög-keleti naptár (szeptember 16.): Eufémia. — A nap két 5 óra 57 perczkor, nyugszik 5 óra 44 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Október 2. A fa- és femipari szakiskola megnyitása délelőtt 11 órákor.

Október 3. A Justh-Rátz sajtópör tárgyalása.

Október 5—6. Ellenőrzési szemle a honvédelkanyában.

Október 8. A tornaegyleti vívőkör ünnepélyes megnyitása.

Október 10. Aradmegye özei évnegvodes közgyűlése délelőtt 9 órákor.

Október 10. Az aradi gazdasági egylet közgyűlése délután 4 órákor a vasúti palota üléstermében.

— Személy hírek. F á b i á a László főispán és S a l a c z Gyula kir. tanácsnok, polgármester, a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utaznak, hol az igazságügyi palota ügyében fognak értekezni Szilágyi miniszterrel. — S p e t h kanonok tegnap délután Aradról hazautazott.

— A hivatalos lapból. A király J ó s s a János nyugalmazott czimzetes őrnagynak, valamint — Józsa Miklós nevű fia kivételével — törvényes utódainak, a magyar nemességet a „barancsi“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— A pécskay beszámoló. G a l J e n ő dr., a pécskai kerület országgyűlési képviselője, vasárnap, e hó 25-én tartotta beszámolóját hiveinek az utolsó ülészek eseményeiről. A „B. H.“-nak a következőket írják G a l J e n ő bombasztjairól:

G a l J e n ő szeptember 25-én meglátogatta a pécskai kerületet, hogy választóinak számot adjon az utolsó ülészek eseményeiről. Beszámolójában felemlítette, hogy jelentése nem lehet gazdag, mivel az országgyűlés munkássága, az egy valutatörvényre nem tekintve, vajmi meddő volt. A téli választások eredményét jellemezvén, konstatalja, hogy a kormányt csalódás érte, mivel ez ellenzék, számba és harczkedvbe meggyarapodva, került ki a választásokból. A kormány ennek daczára elhagyta eddigi defenzíváját és támadólag lépett fel, aminek első szimpomája oly képviselőházi elnök megválasztása volt, aki hirhedt volt mint erőszakos főispán, de sohasem volt képviselő. Támadásaiban kifogásolta a kormány az ellenzéki programban azt, hogy a közjogi alapot nemzeti irányban fejleszteni kell; az ellenzék később megérte, hogy a kormány emberei, köztük H e g e d ű s Sándor is, belenyugodtak a felhozott konkrét követelményekbe, bár opportunus okokból későbbre kívánták halasztani ezek érvényesítését. Attérve az egyes tárczákra, a szónok figyelemre méltónak mondja a pénzügyminiszter ama nyilatkozatát, hogy a magyar udvartartás érdekében már tárgyalások folynak. Fölemlítette aztán igazságügyi mizériáinkat, a melyeknek orvoslása még folyton késik és áttért a közigazgatási reformok kérdésére, melyek tárgyalhatásának előfeltételül az ellenzék a választások szabadságának biztosítását tűzte ki. A kormányhatalom ugy is tuleros, a választási szabadság pedig gyöngye lábakon áll; a központi hatalom roppant mérvű gyarapítással a választások sorsa, ha nem biztosították szabadságuk, teljesen ki volna szolgáltatva a kormány kényének. Attérve a pénzügyi refonok szükségesség voltának elemzésére, tüzetesebben foglalkozott a gőzgazdasági kérdésekkel, a melyekkel kapcsolatban fölemlítette a Baross Gábor halála folytán előállott veszteséget. Végül az italmérségi adótörvény módosítását és a valutajavaslat lényegét ismertette, az ellenzéknek ezekkel szemben elfoglalt álláspontját indokolván.

— Uj főispán Ü r m é n y i Bernát országos képviselő (Verseca város képviselője) — mint a „Magyar Ujság“ értesül — főispánna van kiszemelve, s alkalmasint Reiszig Ede államtitkár utóda lesz Békésmegyében. Ürményi kineveztetése esetében korra nézve a főispánok legfiatalabbja lesz. Született 1861-ik évben. Közpályára lépett 1881-ben Zalamegyében mint megyei főjegyző; rá egy évre a fumei kormányzószághoz került. Neje a fumei polgármesternek, C i o t t á n a k a leánya. Ürményi művelt tanult fő. Kitűnő főispán válhatik belőle.

— Dessewffy püspök alapítványa. Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök az „Aradi tantáskövek segélyalapja“ javára teg-

nap 50 frtos alapítványt tett abból az alkalomból, hogy Z á r a y Odön igazgató S a l a c z Gyula polgármester arczképének felajánlásával kellemes meglepetésben részesítette.

— Az iskolaszék ülése. Arad város iskolaszéke ülését tegnaptól elhalasztotta s valószínűleg a jövő hét közepén fog összeülni.

— Változások a klerus körében. D e s s e w f f y Sándor csanádi püspök K r i s t o f c s á k Gyula hidegkuti plébánost U j - A r a d r a nevezte ki plébánossá. Hidegkutra pedig L e v e z Ferencz verseczi hitantitót helyettesítette. A megyés püspök egyúttal B a b i n e k i József káplánt Fehértemplomról Verseczre és B e c k e r Hugó káplánt Szent-Hubertől Fehértemplomra helyezte át, továbbá B e r e c z Károly fehértemplomi káplánt Verseczre hitoktátónak. G e h l Ottmar áldozárt Nagykikindára és G y ö r f f y Gyula áldozárt Szent-Hubertre káplánul nevezte ki.

— Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter S z l a v i t s e k Lajos adóhivatali gyakornokot a vingai, E r ő s Kálmán pénzügyigazgatósági gyakornokot pedig a kisjenői m. kir. adóhivatalokhoz VI. osztályú adótisztekké nevezte ki.

— Gyilkosság Arad és Zsigmondháza között. E czimen közöltük tegnapi számunkban, hogy Arad és Zsigmondháza közt egy ismeretlen férfinullára akadtak. Mint a bonczolás meg erősítette, helyes volt ama feltevésünk, hogy az áldozat halálát golyó okozta. A bonczolásnál jobb oldali mellhasban találták meg a gyilkos golyót. Az áldozat személyazonosságát még nem sikerült biztosan megállapítani, de azt hiszik, hogy a hulla azonos D a n i t s János pécskai illetőségű péksegéd személyével, a ki 4-5 nap előtt R á c z Pál pécskai péknél, azóta pedig K l e i n Ignácznál Aradon volt alkalmazásban. A tetteseknek még eddig nyoma sincs. A vizsgálat erélyesen folyik.

— Aradi pályázók jogi tanszékére. A kecskeméti jogakadémián megüresedett három tanszékre hirdettet pályázat e hó 17-én lejárt. Pályáztak 15-en, köztük aradiak M e s z l é n y i Antal dr. járásbírósi aljegyző és H a u s e r Mór dr. ügyvéd. A jogakadémiai igazgató tanács folyó hó 23-án tartott ülésében a büntetőjogi tanszékre első helyen kandidálta M a g y a r István drt, a római jogi tanszékre H e l l e Károly drt, az egyházjogi tanszékre M ó r i c z Károly drt. A választást Kecskemét város törvényhatósági bizottsági közgyűlése folyó hó 28-án ejti meg.

— Az aradi ügyvédi kamara részéről ezenel közírták, hogy B a l l a Henrik dr. gyulai ügyvéd, Török-Szent-Miklósról történt elköltözése folytán a kamara lajstromából kitörültetett.

— Nem akar haladni Kurtics község „egyrésze.“ A maradiság fényesen bizonyult be a községi képviselőtestületnek e hó 22-én tartott ülésén, midőn a telefon felállításáról volt szó. S á r m e z e y Manó birtokos ugyanis a saját költségén akarta felállítani a telefont, csupán a fentartást kérte a községtől. H i r s m a n n Vilmosnál élén a kurticsi maradi-párt leszavazta a telefont, de ezzel a dolog még nincs befejezve, mert a kisebbség apelált az alispánhoz. Szomorú jele a haladni nem akarásnak s a modern vívmányok sembevévéseinek.

— Egy örült asszony öngyilkossága. M á c s á r ó l írja levelezőnk, hogy ott nagy részvétet keltő eset történt. Van a községben egy K a r d o s Ilésné szül. Botta Marjuca nevű asszony, ki rég óta eszelős és hülye. A boldogtalan teremés egy kicsit is hordozott szive alatt. Tegnapi ott találták holtan az itató kutban. Holttestét kihúzták s a vizsgálat konstatálta, hogy a szerencsétlen asszony örültégi rohamban önkézüleg vetett véget gyötrelmes életének.

— A rebellis fiu. Megírtuk tegnapi, hogy T ö r ö k Béni haszontalan dologkerülő fiu azzal fenyegette a saját édes atyját, hogy rá gyújtja a házat, ha pénzt nem ad neki lumpolásra. Az apa a fiát a rendőrség elé állította. A fiu azt vallja a kapitány előtt, hogy atyja kicsalta tőle s elverte egész anyai jus-

sát; sőt midőn a just követelte tőle nővérel együtt elverte. Az apa az ellenkezőt vallja. Az ügyben közelebb a törvényszék mondja ki a szentencziát.

— Tüzek a megyében. Mikulicz a Vaszilie ménesi és M a r t i n c s e Józsa kuvini lakosok kárára egy ház és szénaboglya leégett. A tűz oka ismeretlen, az épület nem volt biztosítva.

— Furcsa öngyilkosság. Rittbergen K o c s i s Lajos 20 éves legényt, a sinai uradalom béresét négy ökrös szekérral fáért küldték az erdőbe. Az ökrök az erdő szélén macskoskodni kezdtek s ez a béres haragját annyira felkeltette, hogy az egyik ökröszarvára oly nagyot talált ütni, hogy az menten letört. A béres e fölötti kétségbeesésében a legközelebbi fára mászott s az ökröshajtó ostorral felakasztotta magát.

— Az idyllek tanyája. Cs. E. 52 éves dáma még mindig nagyon szépnek tartja magát s szerelemre vágyik. Hiába! az idő lejárt, nem akar senki belészeretni. Ha már öt nem szereti senki, legalább elősegíti más szerelmek ügyét. Ugy is tett, lakása valóságos tanyája lett a szerelmi idylleknek. A rendőrség tudvalevőleg nem szereti az ilyen szerelmi történeteket, berontott a tanyára, elcsipte a turbékoló szerelmes párt s a kihágási bíró elé állította, a ki Cs. E. asszonyra 2 napi fogházat s 20 frt pénzbüntetést és a turbékoló pár hölgytagjára szintén két napi kórtér huzott reá. Olyan rideg a valóság, hogy megöl minden ábrándozást. Hja! Rég megmondta a költő, hogy a „szerelem sötét verem“.

— Katona-hangverseny. Ma szerdán Nagy Lajos sörcearnokában a 33. gyalogezred zenekara H u l k a Ede karmester vezénylete alatt új műsorral hangversenyt tart.

— Lopás banketten. A vasárnapi regattabanketten egy aradi mérnök értékes tullezüst dohánytárczáját az asztalon feledte. Mire utána nézett, nyoma veszett. Valószínű, hogy valamely enyveskező pinczér emelte el. A vizsgálat folyik.

— A villamos világítás Temesvárt. Mint levelezőnk jelenti, Temesvár város törvényhatósági bizottsága tegnapi ülésén elhatározta, hogy a villamos telepet a köz- és magánvilágításra szolgáló összes berendezéssel együtt a londoni „electrical engineering company“-tól 200,000 frtért megveszi.

— Veszélyes örültet szállítottak tegnapi aradmegyei kórházba. — A boldogtalant A r a t ó Józsefnek hívják s galsai lakos.

— A rostbeaf. Az étlap hosszas és alapos tanulmányozása után egy vendég következőképpen teszi megrendelését a pinczérnél:

— Hallja barátom, hozzon nekem egy rostbeafet! De jó darab legyen, tudja? Jó és szafos. Hozzon olyan darabot, amely se nagyon meg-sülve nincs, s nem nagyon nyers. Sauce csak kevés legyen zsiros. A kövérség és a hus körülbelül egyforma lehet. Aztán kérem ne hozzon valami vastag darabot! Olyan közepes legyen. Megjegyezte magának mindent?

Jean, a pinczér azt feleli:

— Meg, kérem!

Aztán elmegy és beszól a konyhába:

— Egy rostbeafet!

— Garázda kocsis. Csillag Mihály a Neuman-ék kocsisa legalább is azt képzelte magáról, hogy postakocsi, s mint ilyen nem tartozik kitérni senkinek. Nem is tért ki senkinek, hanem hajtott anélkül veszetebbül s a Tökölly-téren beleütközött egy szekérbe, amelyet lovastól magával ragadott. Nagy nehezen a rendőr fekezte meg a lovait. A kocsis hamis nevet vallott be, de ezzel nem menekült meg sorsa elől. Tegnapi a kihágási bíró elé állították, aki viselt dolgaira való tekintettel 4 napi ingyenszállást ajánlott fel neki. Elfogadta!

— Pályázatok. Számgyakornoki áll. a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál 2. h. a. Aljegyzői áll. a nagykanizsai járásbírósnál 2. h. a. III. oszt. ellenőri áll. a magyarlapáti adóhivatalnál 2. h. a. Aljegyzői áll. a szilágycsehi járásbírósnál 2. h. a. Irnoki áll. a kassai törvényszéknél 4. h. a. Aljegyzői áll. a negykikindai törvényszéknél 2. h. a. II. oszt. számtisztji áll. Pancsova városának okt. 10-ig. Fogalmazógyakornoki áll. a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál 2. h. a. VI. oszt. adótisztji áll. a varasdi pénzügyigazgatóságnál okt. 25-ig.

Egyletek, Társulatok.

Községi jegyzők közgyűlése. Az ország minden vidékéről egybejött községi jegyzők tegnapelőtt tartották meg Budapesten a megyeház nagytermében „a magyarországi községi és közigazgató országos központi egylet“-nek rendes évi közgyűlését. Az egyes megyékben levő 2800 tagnak képviselőiben 92 küldött jelent meg a közgyűlésen, amelyen K u n c z e Imre elnökölt, aki lelkes szavakkal üdvözölte kartársait. Elnöki jelentését Radim e c z k y Ferencz főjegyző olvasta fel általános helyeslésektől kísérve. Ezután a rendes tárgyalásokhoz fogtak és gyors egymásutánban végeztek a napirenden levő dolgokkal. Nagy felháborodást keltett Brassó megye jegyzői egyletének egy kérvénye, amelyet az odavaló száz atyafiak német nyelven szerkesztettek meg, a dolgok felemlítésére is percekig tartó abczugkiáltás támadt, a német kérvényt pedig olvasatlanul visszaküldeni határozták. Sorra jött ezután S z e g e d y Albertnek egyhangulag elfogadott indítványa, amely szerint küldöttség fog a pénzügyminiszternek köszönetet mondani azért a 10,000 frt-ért, amelyet az állami sorsjáték jövedelmeiből a jegyzők árvaháza javára adományozott. Az ülésen M ó z e s Mihály b o r o s s e b e s i jegyzőt, az aradmegye jegyzők sessorát választmányi tagnak választották meg.

IRODALOM.

— Andrea a czime azon 18 ivre terjedő eredeti regénynek, melyet a „Képes Családi Lapok“ a magyar művelt olvasó közönsége legkedveltebb szépirodalmi lapja, mint jutalom regényt ad jelenleg olvasóinak. A „Képes Családi Lapok“ e regény kiadásával ismételve igazolja azt, hogy nemcsak a lap keretén belül ad kedély gyönyörködtető, szívet emelő, lelket nemesítő olvasmányokat, mi által, nemzeti kulturánk érdekében valóságos missiot teljesít, hanem megmutatta azt is, mily helyesen tudja megválasztani regényeit. Andrea valóságos tanregény, melyben egy sokat hányatott s önhibáján kívül a sorstól üldözött leány életrajzával ismerkedik meg az olvasó C s e r n o c z k y Gyuláné ügyestollával megírva. A regényt, de különösen a „Képes Családi Lapok“-at melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe, mely lap évenként 4 ily regényt ad olvasóinak, csekély 6 frt évi, 3 frt félévi s 1 frt 50 kr havi előfizetési díj után, ha az előfizetők a regények csomagolási díj fejében 4 regény után 80 kr, 2 regény után pedig 40 krt küldenek a nevezett iap kiadóivatalára Budapestre vagy korona-utca 20 sz.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 25-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „A pécsi hadgyakorlatok.“ A Vasárnapi Ujság katonai tudósítójától. (6 képpel; 1. A király és katonai kísérete. 2. A parancsnokok értekezlete a gyakorlat után. 3. Gyalogság vasuti kocskikon, utközben. 4. A sörből kidölt katona. 5. Nézők. J a n t y i k Mátyás rajzai.) — „Hírszek.“ Költemény Palágyi Lajostól. — „Tamás, a szegény hitelező.“ Elbeszélés Irta T i m á r Szaniszló. — „Büvészek és szemfényvesztők.“ — „Történelmi epithetonok.“ — „A víz“ R á c z Sándortól. — „A kölni dóm legendája.“ (Képekkel.) — „A Kossuth-ünnep Budapesten.“ (2 képpel: 1. A menet gyülekezése a Kálvin-téren. C s e r n a Károlytól. 2. A népgyűlés a városligetben. K i m n a c h Lászlótól.) — „A hadsereg lövés-iskolája a brucki táborban.“ (Képekkel; 1. Ismétlő-puskák kipróbálása éjjel. 2. Lovassági tisztek céllovási gyakorlata forgópisztolyokkal.) — „Cialdini Henrik olasz tábornagy.“ (Arczképpel.) — „A kholera Hamburgban.“ (6 képpel 1. Kholera-betegek kórházba szállítása. 2. Hirlapárusok kioszkja. 3. Angol hirlaptudósító megfűstölése. 4. Agyneműek szállítása a fertőtlenítő-intézetbe. 5. Forrált víz szétosztása a szegények között.) — „A mesebezheterlen fakir, Szoliman ben Aissa.“ (Képekkel.) — Irodalom és művészet: Közintézetek és egyletek Mi ujság; Egyveleg: Sakkjáték: képtalány stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapesti egyetem-utca. 4. szám)

Törvénytörvények.

— **A fenyegető levél írója.** Bálint Miklós Lippai kereskedő segéd ellen, aki Zselén szky Róbert gróftól fenyegető levél által 1000 frtot akart kicsikarni, október 8-án tartják meg a végtárgyalást Temesvárott.

VEGYESEK.

— **Öngyilkos orosz herceg.** Pétervárról jelentik táviratban: Krapotkin herceg hadnagy, itt öngyilkosságot követett el. A herceg öngyilkossága általánosan nagy, feltűnést kelt, annyival inkább, mert igen gazdag fiatal ember volt. A hírlapoknak megtiltották, hogy az öngyilkosságról írjanak s a katonatisztek körében sem tudják a szenzációs eset okát.

— **Rablógyilkosság Páris mellett.** Párisból sürgönyzik: Egy Páris melletti villából, melynek tulajdonosa elutazott, a tulajdonos unokaöccse, meggyilkolta és kirabolta a szobalányt, ki már tizenöt év óta szolgált a családnál, s ez idő alatt néhány ezer frankot takarított meg magának. Holttestét másnap a hazatérő uraság a konyhában találta.

— **Magyarok Kelet-Indiában.** Justh Zsigmond és Vay Péter gróf az idei telet Kelet-Indiában töltik. Vay Péter már e hó folyamán indul, míg Justh csak november hónap elején. Justh Zsigmond a tél egy részét Lahoreben és Tibetben a buddhisták között tölti míg kora tavasszal Benaresbe megy át, hol a hindu életet és erkölcsöket fogja tanulmányozni Vay Kalkutta környékén telel. A tél folyamán valószínűleg Vamberi Armin is kimegy újból és pedig az angol kormány megbízásából Kelet-Indiába. A nagy tudós ezuttal már körülbelül tízedik ázsiai expedíciójára indul.

— **Rövid hírek.** Nagykani zsan Margalics J. hadgyakorlatokra bevonult huszár lováról leesett s szörnyet halt. — Nagykikindán Ghorgyev Milán béres legény Stanajev Jása Szmila nevű leányát, a kit nem akarta hozzáadni, erőszakkal elrabolta. — Szegeden Morcsesku Gregor resiczai polgár fia tornázás közben leesett a tornaszerről és szörnyet halt. — M. Csiklován Ballan György részeg állapotában Sperlea Gára szomszédasszonyát agyonszurta. — Mező-Laborez környékén nagyon elszaporodtak a források. — Ottvögyön mint Pozsonyból táviratozzák, Nagy József községi jegyző nyomtalanul eltűnt. Azt hiszik hogy öngyilkosságot követett el.

Táviratok.

Törvényjavaslat.

Budapest, szeptember 26. (Saj. tud. táv.) Bethlen András gróf földmívelési miniszter, a képviselőház első ülésének egyikén ragadós tüdőlob elleni rendszabályokról, telepítési ügyről és mező rendőrségről szóló átvizsgált törvényjavaslatot fog benyújtani.

Nagy tűz.

Budapest, szept. 27. (Saj. tud. táv.) Berg Adolf külső soroksári-uti kőolajgyárban, este a vezető csövek egyike alkalmassint megrepedt, a helyiségben levő magasfokú hősegtől, vagy a kazán alól kipattant szikrától kitóduló petróleum meggyuladt. Két vastartó rövid egymásutánban hatalmas durranással felrobbant. A helyiség egy pillanat alatt tüztengerré vált. Szerencsére senki sem volt a helyszínen, szerencsétlenség sem történt. A tüzoltóság óriási munka után meggátolta a tűz továbbterjedését.

Felfüggesztett takarékpénztári hivatalnokok.

Debreczen, szept. 26. (Saj. tud. táv.) A püspökladányi takarékpénztárnál Mogyoróssy pénztárost és Kaczér könyvvizetést felfüggesztették rendetlen kezelés miatt. A tulajdonképeni hiány nincs még kiderítve. A könyvvizetés 10 év óta ren-

detlenül ment, a két tisztviselő valószínűleg fedezi a hiányt.

Még vannak Boulangeristák.

Páris, szeptember 27. (Saj. tud. táv.) A boulangeristák elhatározták, hogy október másodikán küldöttséget bocsátanak Brüsszelbe, hogy koszorut tegyen Boulanger sírjára.

Giers betegsége.

Páris, szeptember 27. (Saj. tud. táv.) Giers állapota javult. A miniszter legközelebb el is távozik Aix-les-Bainből s Monte-Carloban keres teljes gyógyulást.

Kolera.

Berlin, szept. 27. (Saját tud. táv.) Azon hajós fiún, kit tegnap a moabit kórházba vittek, ázsiai koleraát konstatáltak. Valószínűleg havelen lett kolerafertőzött. **Eberswaide, szept. 27. (Saj. tud. táv.)** Egy mesterlegény Berlinből jövén, utközben ázsiai koleraában beteg lett. Bevitték az itteni kórházba.

Munkásértekezlet.

Mancseszter, szeptember 27. (Saj. tud. táv.) A munkásoknak a gyapotipari munkásokkal tartott értekezlet minden eredmény nélkül végződött. A sztrájk elkerülhetetlen.

Jelöltség elfogadás.

New-York, szept. 27. (Saj. tud. táv.) Cleveland köztársasági elnök a jelöltséget elfogadta a demokrata párttól.

Közgazdaság.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, szeptember 27.

(S. ss.) Valamivel szilárdabb irányzat mellett a mai hetipiaczon elkelt:
1100 métermázsa buza 6 frt 80 krtól 7 frt 10 krig.
900 métermázsa rozs 6 frt 50 krtól 6 frt 60 krig.
150 métermázsa árpa 5 frt.
50 métermázsa ótengeri 4 frt 30 krtól 4 frt 40 krig.
400 métermázsa új-tengeri 3 frt 80
2000 mm. csövestengeri 2 métermázsanként 4.50—4.60 krért.

A szüret Nagyváradon. A nagyváradai kerületben a szüretet hivatalosan október 3-án kezdik meg. A szüret — mint onnan jelentik — szomorú lesz és valószínűleg az utolsó is. — **Czukorgyár Temes megyében.** Csóka torontálmegyei község nagybirtokosai: Lédér Artur és testvére czukorgyárat szándékoznak építeni Csókán és erre való tekintetből birtokukon, 4000 holdon, répát fognak természetni.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. szeptember 27.

Magyar aranyjárdék 6%	112.50
Magyar aranyjárdék 4%	100.45
Magyar papírjárdék 5%	120.—
Magyar vasúti kölcsön	120.—
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás	117.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	145.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	139.—
Osztrák járdék papírban	96.40
Osztrák járdék ezüstben	96.10
Osztrák járdék aranzban	115.50
18.00-ki államsorsjegyek	140.50
Osztrák-magyar bankrészvény	991.—
Magyar hitelbankrészvény	357.—

Osztrák hitelintézet részvény	312.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.80
London	119.80
20 márkás arany	11.76

Szeszüzlet.

— Szeptember 27. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyorszesz 51.50, kicsinyben 52.— hordó nélkül, per 100 liter % helyért 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, szept. 27. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kg-gramm frt
Buzza	bánsági	szilárd	7.45 — 8.—
	tiszavidéki	"	7.55 — 8.25
	pestvidéki	"	7.50 — 8.20
	fehértómezei	"	7.55 — 8.20
Rozs	—	lanyha	6.50 — 6.75
	takarmány	lanyha	5.30 — 5.50
Árpa	égetni való	"	5.70 — 6.20
	süfőzdei	"	6.40 — 7.50
Zab	—	lanyha	5.60 — 5.90
Tengeri	bánsági	szilárd	4.5 — 4.90
	másnémet	"	4.80 — 4.85
Káposzta-repce	—	szilárd	11.20 — 11.50
Köles	—	csend.	4.55 — 4.75
	tavasza	lanyha	7.45 — 7.50
Buzza	junius 1892	"	7.82 — 7.84
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	4.80 — 4.82
	szept.-okt. 1891	"	5.15 — 5.17
Zab	Bpest sz. tavasz	lanyha	5.42 — 5.44
	—	őszre	5.63 — 5.65
Káposzta-repce	aug.-szept. 1891	lanyha	11.80 — 11.75

Idegenek névsora Aradon.

— Szeptember 27. —

Fehér Kereszt szálloda: Heller Gyuláné kereskedőné és nővére, Budapest. Tausig J. kereskedő, Mohács. Hay és Bleier kereskedők, Abony. Bibó Albert magánzó, N.-Várad. Respály Gyula hivatalnok, Hátszeg. Kéry Imre hivatalnok, Hátszeg. Dr. Pauehlicher J. Sziatina. Iritz Gyula birtokos, Makó. Herskovits J. kereskedő, Zám. Szollás József gyáros, Budapest. Elekcs Albert kir. járásbíró, Iliá.

Vass szálloda: Balta Dezső birtokos, Dombegyháza. Szliva Géza pénzügyőri számtiszt, Budapest. Radu János pénzügyőri számtiszt, Budapest. Wolf Sándor kereskedő, Glogovác.

Nádor szálloda: Wallterné N. birtokosné és leánya, Orosháza. Lukács Géza birtokos, Tót-Komlós, (Biharmegye.) Bosick József birtokos, (Biharmegye.)

Arany Kulcs szálloda: Wagner V. vendéglős, Batonya. Olac János vendéglős, Pécska. Pena Izsó birtokos, N.-Szt.-Miklós. Fried Lipót felvigyázó, Arad. Kluger Ádám földműves, Szt.-Mihály. Schatelesz N. kereskedő, Temesváron.

Magyar Korona szálloda: Möller István műépítész, Budapest. Romanu János tanító, Kuvin. Murgu Jon papjelölt, Torontál.

Vasúti szálloda: Feldmann Antal gazdálkodó, Érmihályfalva. Drachler Vilmos ékszerész, Gyula. Kotsuba Lajos pénzügyőri fogalmazó, Szeged. Buzinkay János pénzügyőri számtiszt, Munkács, (Bereg megye.)

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.

Az aradi polgári takarékpénztár
(Minorita-palota, földszint)
kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

710 5—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

37062 | I. sz.

721. 2—3.

M. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzletv.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt anyagokat jövő 1893. évi január hó 1-től egy, esetleg — a kőolajat kivéve — három évre vagyis 1895. év végéig biztosítani kívánja és ezen anyagok szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

Anyag-lajstrom	T á r g y		Egység	Egy évi szükséglet	Jegyzet
	osz-tály	tétel			
	s z á m				
IV.	4	Csepü	q.	220	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	8	Faggyu	"	20	
"	23	Jutefonál	"	220	
"	38	Kőolaj	"	1200	
"	52	Tisztító ásvány-olaj	"	70	Két-két üvegben egy-egy kilogramm küldendő be minta gyanánt
"	57	Henger kenő olaj	"	15	
"	67	Felpárolt ásvány-olaj	"	700	
"	69	Lepárolatlan vulcan-olaj	"	800	
"	71	Lepárolt ásvány-olaj	"	650	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
XIII.	44	Tisztított kender	"	50	
"	164	Rézgálicz	"	65	

A fentebbi táblázatban foglalt mennyiségek csak a megközelítő évi előirányzatot képezik, ennél fogva az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a kirótt mennyiségnél egyenyeddel többet vagy kevesebbet is szállíttathasson. A szállítások a 129381 | 91 szám alatti általános és a fentebbi anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek alapján eszközölendők.

Ezen feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag-és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73. sz. II. em.) vagy pedig az üzletvezetőség általános osztályánál (anyag-és leltárbeszerzés Budapest, VI. Teréz-körút 62. sz. I. em. 9 ajtó szám) a hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megszerzethetők, meg egyezvén hogy a különleges szállítási feltételekért 15 kr. az általános feltételekért pedig 25 fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy addig is, míg az ajánlatok felett döntőleg határozna, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árban megrendeléseket tehessen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek, a nélkül azonban, hogy ebből folyólag valamely anyag szállításának átengedését követelhetnék.

Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 3. §-a értelmében ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni, olyképen hogy ajánlattevő — ha az ellenkezőt ajánlatában világosan ki nem köti — ajánlata fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon gyár vagy termelési hely, hol az ajánlott anyag készítetteti vagy termeltetni fog és fenntartja magának az üzletvezetőség azt a jogot, hogy kiküldött közegei által erről bármikor meggyőződést szereshessen.

Mindezen czégek melyek a magy. kir. államvasutakkal szállítási viszonyban mindeddig nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni.

Minden ajánlott cikkre nézve világosan megemlítendő hogy hazai vagy külföldi gyártmány avagy termelés-e, illetőleg valjon hazai vagy külföldi származású nyers anyagból készült-e?

Az anyagok származását ajánlattevő azon hazai kereskedelmi és iparkamara által kiállítandó bizonyítvánnyal tartozik igazolni, melynek kerületében a termelési vagy gyártási hely fekszik.

Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított magy. kir. államvasuti alkalmazottak illetőleg azok családtagjai segélyezésére létesített alaphoz szállítási után érdembe hozandó összegek 10/100 (egy tized) százalékával hozzájárulni, mely járulék a számlák kifizetése alkalmával levonásba fog hozatni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külcimmal:

«Ajánlat 37062 | 92 számhoz» 1892. évi október hó 25. napján déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség I. általános osztályának vezetőjénél nyújthatók be, vagy hozzá posta útján küldendők be.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1892. október hó 24-én déli 12 óráig a budapest-dunabalti üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál (VI. Teréz-körút 62. sz. a.) leteendő.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tízenegy napnál nem régebb utolsó árfolyam szerint, de sohasem a névértéken felül számíttatnak.

Az ajánlatban a megtörtént letét megemlített, az arról nyert letéti elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlati árak a táblázatban kitüntetett egységek szerint tisztán és olvashatban számban és betűkben kiírva és esetleg vámmentve a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség vonalainak valamely az ajánlatban határozottan megnevezendő állomásra teendő, kikötöttik azonban hogy az átvétel kizárólag a budapest-nyugoti szertárban történjék és az anyagok szállító által a megrendelés alkalmával említett szertár címe alatt adassanak fel.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy táviratilag tételnek, ugyszintén oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat vagy vakarásokat mutatnak fel, végre melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá hogy az azok által ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy azok az ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek, hacsak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték, és végre hogy e cél elérésre bármily más intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1892. szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége.

15539 | 892.

736 I—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1892. évre vonatkozó költségelőirányzat a tanácsnak és a hármass bizottságnak véleményes jelentése, ugy a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek a f. év szeptember hónap 24-ik napjától kezdve folyó évi október hónap 8-ik napjáig bezárólag a tanácssteremben közszemlére kitéttetik.

Szabadságában áll azt az adózó polgároknak megtekinteni és arra észrevételeiket a folyó évi október 13-án tartandó rendes közgyűlés előtt 4 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1892. szeptember 23.

Arad sz. kir. város tanácsa.

M. kir. államvasutak Bpest-déli üzletvezetősége.

23232 | 1892.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1893. évben esetleg további 2 éven át saját vonalai részére szükséges kő-olaj, lepárolt ásvány kenő olaj, csepü, jutefonál, faggyu, ásvány hengerkenő olaj, vulcan olaj, tisztogató ásvány olaj, rézgálicz és tisztított kender szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 25-én déli 12 óráig benyújtandók, a bánatpénz pedig folyó évi október hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek s a szállítandó mennyiségek valamennyi üzletvezetőségnek megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Ezen feltételek a budapest-déli üzletvezetőség (külső kerepesi-ut nyugdíjházcsoport 2. sz. ház) által díjtalanul kiszolgáltathatnak, esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Az általános és különleges szállítási feltételek szintén megtekinthetők valamennyi üzletvezetőségnek, ezek azonban csak a megállapított árak lefizetése mellett szerzethetők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárából (Budapest, Andrássy-ut 73—75. sz.)

Az általános feltételek ára 25 kr, a különleges feltételeké 15 kr.

Budapest, 1892. szeptember hó.

Budapest-déli üzletvezetőség.

11407 | 892.

Hirdetmény.

A magyarországon tartani szokott országos (kirako s marha) és heti vásárok jegyzése a nagy méltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által kiadatván, az tudomás és tájékoztatásul a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál 14 napig az érdekeltek által betekinthező.

Arad, 1892. szeptember 20.

Sarlot,
főkapitány.

104546 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Osztrák-magyar köszénforgalom.)

A vasuti és közlekedési közlöny f. é. június 27-én megjelent 77-ik számában ad 73342 | CIL. számú hirdetménnyel a fenti forgalomban érvényes 4-ik füzethez Dombrau és Karwin állomásokról Bécs á. v. t. állomásra szállítandó ásvány-szén, coaks és szénvályogküldeményekre nézve f. é. augusztus hó 1-re kihirdetett I. sz. pótlék helyett új 4-ik számú füzet fog f. é. szeptember 15-ével életbe lépni.

Budapest, 1892. aug. hóban.

A m. kir. államvasutak,
egyszersmind a részes vasutak nevében.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcscsöt !!

424 31-35

Egy a jegyzői teendőkben jártas s a magyar nyelven kívül románul is értő

irnok

alkalmazást nyerhet. A feltételek megtudhatók **Rajla Márton** körjegyzőnél **Simádon.** 471 1-2

Csanádvármegye alispánjától.

9091 | 892. al. 740 1-1

Pályázati hirdetmény.

A nagylaki főszolgabírói hivatal lemondás folytán üresedésbe jött **szolgabírói állásra** ezennel pályázat nyitattik.

Javadalmazás: évi 700 frt fizetés és 150 frt lakbér.

Felhívtnak pályázók, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 3-ik §-a értelmében kellően felszerelt kérvényeiket f. évi **október 3-ik napjának d. e. 10 órájáig**, mely napon az állás választás útján betöltetni fog, a vármegye főispánjához (Makó) annyival inkább beadják, mert a később beérkezettek figyelembe vételét nem fognak.

Makón, 1892. szeptember hó 25-én.

Dr. Meskó Sándor,
alispán.

714-892. gazd. sz. 725 3-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, nem különben rendőrileg letartoztatott egyének részére szükséges meleg ételek, valamint kenyér szállítása iránt f. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a meleg ételre nézve adagonként 14 kr. a kenyérre nézve 56 dekagrammos adag fehér kenyér után 10 kr., ugyanolyan súlyú adag fekete kenyér után 8 kr.

Bánompénzül leteendő a kenyér szállításánál 150 frt, a meleg ételek szállításánál 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi szeptember hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.

13549 | 1892. sz.

739. 2-2.

Árlejtési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az aradi magy. kir. államjóságigazgatóság kezelése alatt álló Arad-Zsigmondházi **töltés-utnak tört kövel** leendő beagyazása és a korlátfák kijavitása iránti munkálatoknak vállalat utjáni biztosítása céljából a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi szeptember hó 18-án 60284. szám alatt kelt engedélye alapján az aradi kir. jóságigazgatóságnál **folyó évi október hó 7-én délelőtt 10 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Vállalkozni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül az árlejtési bizottság kezeihez letenni vagy pedig azt az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlathoz csatolni.

Az írásbeli zárt ajánlatokban a vállalati összeg nemcsak számokkal vagy százalékban, hanem összegekben szóval is kiírandó és világosan kijelentendő, hogy vállalkozó a költségvetést és feltételeket, melyeket aláírni is köteles, ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Oly vállalkozók, kik a kincst. uradalomnál vállalt munkálatokat nem kielégítőleg teljesítették, vagy a kik csőd, gyámság vagy gondnokság alatt állanak vagy végre kik nyereségyéből eredő büntetést elítéltek, az árlejtésben részt nem vehetnek.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok alólirt kir. jóságigazgatóságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kikiáltási összeg:

1. Az arad-zsigmondházi utkorlátjának helyreállítására 80 frt 80 kr.

2. Az arad-zsigmondházi ut tört kövel leendő beagyazására 803 frt 30 kr.

Aradon, 1892. évi szeptember hó 22-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.

1208 | 1892. k. h.

716. 3-3.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén a kurticsi út melletti nagy legelőre járó csordában levő 160 drb. tehén közül 9 drbon a ragados száj- és körömfájás állatorvosilag megállapított, s miután a megbetegült marhák 4 különböző helyen fekvő udvarból valók, a t. polgármesteri hivatal, mint II. fokú állategészségügyi hatóság 1845/1892 sz. a. kelt határozatával a kört járványos jellegűnek kimondotta, minek folytán az 1888. évi VII. t.-cz. foganatosítására 40000/888 sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet 211 és következő §§-ai alapján a következő óv és körelfojtási szabályok rendeltetnek el.

1. A kurticsi út mellett fekvő nagy legelőbeli csordába járó tehének, mint fertőzősről gyanúsaknak; valamint oly jármos ökröknek, melyek száj- és körömfájásban szenvedő tehennel egy istállóban, illetve egy udvarban állanak, istállózása elrendeltetik, oly ökrökkel azonban, melyeket a városi állatorvosok a járványos betegségtől menteseknek találnak és fertőzött állatokkal érintkezésben nincsenek a város határában a fuvarozás vagy mezei munkák végzése megengedtetik, de ezeknek is a város határából való kihajtása büntetés terhe mellett tiltatik.

A beteg vagy gyanús állat tulajdonosa közvetlen szomszédai állatainak istállózása szinte elrendeltetik.

Az említett pontok alatti állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, az illető tulajdonosok felhívtnak, hogy a birtokukban lévő marhaleveleket a kapitányi hivatalnak megőrzés végett haladéktalanul szolgáltatassék át.

Az állatok tulajdo osai tartoznak állataikat a legnagyobb figyelemmel gondozni, ha azokon betegülést vesznek észre, azt azonnal a kapitányi hivatalnál bejelenteni, ha valamely állat elhullott, a hullát ott, a hol elhullott, őriztetni, attól embereket és állatokat távoltartani, míg az első fokú hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból vagy helyekről csak az I. fokú hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás céljából vihetők ki állatok akkor, ha a levágás helyére való szállításnál a ragály aanyag elhurcolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálas takarmányféle, alomszalma, a betegség tartama alatt egyáltalán nem, trágya pedig a városi állatorvos utasítása szerint foganatosítandó fertőtlenítés után lovas kocsikkal és közvetlenül a szántóföldre lovas fogatokkal alászántás céljából szállítható.

Ezen eljárás kiterjed ugyanazon udvarban levő szarvasmarhákra, juhokra, kecskékre és sertésekre is.

4. Az egész község hasított körmű állatainak, u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek egymással való érintkezése és a határból kihajtása, valamint takarmányfélének és trágyának a határból kiszállítása betiltatik.

Marhalevelek csak lovakra állíthatók ki. A városba vezető utakra ösök állíthatnak ki a végből, hogy állatok (lovak kivételével) a városon át ne bocsássonak, hanem oly utra tereljenek, melyen a község elkerülhető. A tulajdonos határozott kívánságára a város határába bocsájtott hasított körmű állatok azonban a zár tartama alatt a város területéről ki nem bocsájtathatók.

5. A ragadozó száj és körömfájásnak járványa hatóságilag történt megállapításáról a szomszédközségek táviratilag értesítetnek.

6. A városi állatorvosok utasítatnak, hogy az összes marhaállományt figyelemmel megvizsgálják és a járvány állásáról hetenkint járványtáblát terjesszenek be.

A száj és körömfájásban szenvedő állatok tejét forgalomba hozni és felhasználni a törvény által tiltva lévén, a hatóság intézkedett, hogy csak teljesen egészséges állatok teje hozassék forgalomba; nagyobb biztonság kedvéért figyelmeztetik a tejet fogyasztó közönséget, hogy a beteg állattól származó tejet nyálkássága és undorító kellemetlen íszagáról könnyen felismerheti. Különbö a piacon a kerületi orvosok, a piaczi felügyeletes rendőrtiszt, a piaczbiztosok és a rendőri kirendeltség is ellenőrzi, hogy beteg állatok teje ki ne méressék, hanem azonnal megsemmisíttessék.

7. A hetivásárokról a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések a járvány tartamára kiltatnak.

8. A betegségből felgyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvosok ellenőrzése mellett fertőtlenítendőek.

Ezen intézkedések ellen vétők a törvény értelmében büntettetni fognak.

Aradon, 1892. szeptember 13-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

29857. sz. **M. kir. államvasutak.**

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, miszerint az üzletszabályzat 61. §-a értelmében elarusítandó kiváltatlan szállítmányok és az összegyűlt gabonsepredék nyilvános elárverezése Budapest dunapart állomásunkon f. évi szeptember hó 29-én délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Budapest, 1892. szeptember hó 4-én.

Az üzletvezetőség.